

დუშეთის მუნიციპალიტეტის ტოპონიმები

ლაშა ქარქუსაშვილი

Lasha.karkusashvili199@ens.tsu.edu.ge

ივანე ჯავახიშვილის სახელობით თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის გეოგრაფიის დეპარტამენტი
ი. ჭავჭავაძის გამზირი 3, თბილისი, 0179, საქართველო

დუშეთის მუნიციპალიტეტი 290 დასახლებული პუნქტით საქართველოს ადმინისტრაციულ-ტერიტორიული ერთეულებიდან დასახლებათა რაოდენობის მიხედვით პირველ ადგილზეა. დასახლებათა სიმრავლე განაპირობებს მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე მრავალრიცხოვანი გეოგრაფიული ობიექტების არსებობას, რაც ქმნის მათი სისტემური აღრიცხვის, კლასიფიკაციისა და სივრცითი ანალიზის აუცილებლობას. აღნიშნული ობიექტები აღირიცხა დუშეთის მუნიციპალიტეტის ადმინისტრაციული ერთეულების მიხედვით და დაჯგუფდა ოროგრაფიული, ჰიდროგრაფიული, დასახლებათა და მდინარეთა აუზების კლასიფიკაციის პრინციპზე დაყრდნობით.

კვლევის ძირითადი მიზანია დუშეთის მუნიციპალიტეტის გეოგრაფიული ობიექტების შესახებ საჯაროდ ხელმისაწვდომი ინფორმაციის გადამოწმება და სისტემატიზაცია და რაც მთავარია გამოვლენილი უზუსტობების შემთხვევაში მონაცემთა რედაქტირება.

დუშეთის მუნიციპალიტეტის კვლევა განხორციელდა თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტის ზუსტ და საბუნებისმეტყველო მეცნიერებათა ფაკულტეტის გეოგრაფიის დეპარტამენტის სტუდენტების (ლაშა ქარქუსაშვილი, ხატია ყველაშვილი, მიხეილ კაპანაძე) მიერ, 2025 წლის სტუდენტური სამეცნიერო პროექტის „დუშეთის მუნიციპალიტეტის ტოპონიმების გეოგრაფიული კვლევის“ ფარგლებში. საველე კვლევებში ასევე ჩართული იყო გეოგრაფიის აკადემიური დოქტორი, თსუს-ს ასისტენტ-პროფესორი გიორგი დვალაშვილი. კვლევის ფარგლებში შეგროვებული მასალები გამოყენებული იქნება სამაგისტრო ნაშრომში „დუშეთის მუნიციპალიტეტის გეოგრაფიული ობიექტების შეფასება GIS-ის გამოყენებით“, რომელიც წარდგენილი იქნება ივანე ჯავახიშვილის სახელობის თბილისის სახელმწიფო უნივერსიტეტში.

პროექტის ფარგლებში შესწავლილ იქნა დუშეთის მუნიციპალიტეტის ტერიტორიაზე არსებული გეოგრაფიული ობიექტები. განხორციელდა დასახლებული პუნქტების კვლევა, ექსპედიციების დროს მოხდა შეხვედრა მუნიციპალიტეტის ადგილობრივი თვითმმართველობის წარმომადგენლებთან, სოფლების და ქალაქების მოსახლეობასთან. ექსპედიციაში მოპოვებული მასალები დამუშავდა პროგრამა Arc GIS-ში და მოხდა მათი ვიზუალიზაცია რუკების სახით.

საველე კვლევებიდან მიღებული მონაცემების საფუძველზე გამოიცა წიგნი „დუშეთის მუნიციპალიტეტის ტოპონიმები“, რომელიც დაინტერესებს როგორც მუნიციპალიტეტის მოსახლეობას ისე საჯარო სკოლების მოსწავლეებს და პედაგოგებს. წიგნი მნიშვნელოვან საინფორმაციო წყაროს წარმოადგენს როგორც ადგილობრივი ისე უცხოელი ტურისტებისთვის.